

Canlyniadau Adroddiad Comisiynydd y Gymraeg

Adroddiad i'r	Pwyllgor Llywio'r Gymraeg
Dyddiad y cyfarfod	8 Tachwedd, 2022
Aelod Arweiniol / Swyddog	Gary Williams / Cynghorydd Emrys Wynne
Awdur yr Adroddiad	Manon Celyn Roberts, Swyddog Iaith Gymraeg

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn ym ymwneud â chanlyniadau Adroddiad Monitro Comisiynydd y Gymraeg.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I roi'r wybodaeth ddiweddaraf am wiriadau cydymffurfio a wneir gan Gomisiynydd y Gymraeg a chymeradwyo Cynllun Gweithredu.

3. Beth yw'r Argymhellion?

I nodi'r canfyddiadau a chymeradwyo'r Cynllun Gweithredu.

4. Manylion yr Adroddiad

Bob blwyddyn, mae Comisiynydd y Gymraeg yn cynnal gwiriadau ymhlith sefydliadau sy'n gweithredu'r Safonau iaith statudol, er mwyn sicrhau bod y sefydliadau hynny'n cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Mae tîm y Comisiynydd hefyd yn trefnu cyfarfodydd blynyddol i drafod y canfyddiadau.

Esboniodd Dylan Jones, ar ran y Comisiynydd, ffordd newydd y Comisiynydd o weithio eleni o edrych ar gydymffurfriad sefydliadau â'r safonau perthnasol. Recriwtio a Pholisïau yw eu blaenoriaeth.

Y CANFYDDIADAU

CYFLENWI GWASANAETHAU

Corff yn llunio ac yn cyhoeddi dogfennau a ffurflenni

Yn ystod arolygon 2022-23 darganfuwyd nad oedd pob dogfen a ffurflen yn cynnwys datganiad ar y fersiynau Saesneg eu bod hefyd ar gael yn y Gymraeg. Roedd 2 enghraifft o ddogfen nad oedd yn cydymffurfio â safon 49 sef:

<https://www.sirddinbych.gov.uk/en/documents/education/school-information-guides/schools-information-guide-2022-2023.pdf>

<https://www.sirddinbych.gov.uk/en/documents/your-council/strategies-plans-and-policies/policies/education-and-schools/learner-transport-policy-v2.pdf>

Roedd 3 enghraifft o ffurflen nad oedd yn cydymffurfio â safon 50A sef:

<https://www.denbighshire.gov.uk/en/documents/licences-permits-and-trading-standards/business-and-street-trading-licences/taxi-licences/hackney-carriage-private-hire-drivers-licence-application.pdf>

<https://www.denbighshire.gov.uk/en/documents/licences-permits-and-trading-standards/business-and-street-trading-licences/taxi-licences/taxi-driver-medical-assessment-form-v2.pdf>

<https://www.denbighshire.gov.uk/en/documents/licences-permits-and-trading-standards/business-and-street-trading-licences/taxi-licences/notification-of-motoring-conviction-form.pdf>

Apiau

Nododd y Cyngor gydymffurfiaeth canolig ar gyfer ei apiau gan nodi nad oedd yr ap Parentpay ar gael yn y Gymraeg. Trafodwyd nad oedd Parentpay yn ap oedd wedi'i gyhoeddi gan y Cyngor a chadarnhawyd mai yr ysgolion eu hunain oedd â chytundeb gyda'r cwmni.

Defnydd corff o'r cyfryngau cymdeithasol

Yn ystod arolygon 2022-23 nodwyd bod un neges ar Twitter ac un neges ar Facebook wedi'u cyhoeddi yn uniaith Saesneg ar gyfryngau corfforaethol y Cyngor.

<https://twitter.com/DenbighshireCC/status/1539307770410700802>

[https://www.facebook.com/photo/?fbid=396944645808880&set=a.305457728290906&_cft__\[0\]=AZU0IC8EtS7cdGPx9KnnJuLt8nJkko8i-XNMyuxHolZgzH2o-dNxaGPQI19TYyct6X1oDQXCBMndctXzyHjHngFVcA7jFP4uG8RDrtSmeOg2mKz-8gYi0OMa8145GYZ3Fi4J7F7obnDqCjXPOdPzCB6fkV_7kS6eyC-TYuj8mnok_21KI5IMIIozDvjT2E6kCI&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/photo/?fbid=396944645808880&set=a.305457728290906&_cft__[0]=AZU0IC8EtS7cdGPx9KnnJuLt8nJkko8i-XNMyuxHolZgzH2o-dNxaGPQI19TYyct6X1oDQXCBMndctXzyHjHngFVcA7jFP4uG8RDrtSmeOg2mKz-8gYi0OMa8145GYZ3Fi4J7F7obnDqCjXPOdPzCB6fkV_7kS6eyC-TYuj8mnok_21KI5IMIIozDvjT2E6kCI&_tn_=%2CO%2CP-R)

2 SAFONAU GWEITHREDU

Defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth y corff

Nodwyd yn yr holiadur hunanasesu nad oedd gan y Cyngor bolisi ar ddefnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth corff.

Safonau recriwtio ac apwyntio

Nodwyd yn ystod arolygon 2022-23 bod 2 hysbyseb swydd yn cynnwys geiriau a/neu teitlau uniaith Saesneg.

Swydd 1

Cydlynnydd Tîm Adnoddau Cymunedol

Cyfeirnod y swydd: CSSS00077W3LDE

Gwallau: Pecyn Location: Ruthin/Corwen Hours: 37 per week Permanent

Swydd 2

Administration Officer - Team Around the Family

Cyfeirnod y swydd: ESEI00074W3FDE

Gwall: Teitl uniaith Saesneg

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r penderfyniad yn cyfrannu at ddatblygiad yr Iaith a diwylliant Cymraeg, sy'n sail i Gynllun Corfforaethol y Cyngor

6. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Er nad oes angen Asesiad o Effaith Llesiant ffurfiol ar gyfer yr adroddiad hwn, mae'n werth nodi rhai o'r buddion allweddol mewn perthynas â Deddf Llesiant a Chenhedlaeth y Dyfodol (Cymru) 2015 a Safonau Iaith Gymraeg.

Un o gydrannau allweddol Deddf Llesiant a chenedlaethau'r dyfodol (Cymru) 2015 yw: "Cymru o ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg ffyniannus: Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn amddiffyn diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg, ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, a chwaraeon a hamdden".

Mae gan y Cyngor rôl hefyd, trwy ei Safonau Iaith Gymraeg, i hyrwyddo cyfleoedd i gymunedau lleol gymryd rhan mewn gweithgareddau iaith Gymraeg.

8. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y brif risg yw i enw da'r awdurdod, gan ein bod eisoes wedi ymrwymo yn ein Strategaeth Iaith Gymraeg a thrwy Safonau'r Gymraeg i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle ac o fewn cymunedau.

9. Cynllun Gweithredu

Cam Gweithredu	Pwy sy'n gyfrifol?	Erbyn pryd?
Gadael i'r adrannau perthnasol wybod am y materion sydd wedi'u codi gan y Comisiynydd.	Manon Celyn	Tachwedd 2022
Gwaith Cyfathrebu mewnol i atgoffa staff o'u dyletswydd i gydymffurfio â Safonau Iaith Gymraeg ynghylch ateb y ffôn, ymateb i ohebiaeth a threfnu cyfarfodydd.	Manon Celyn	Tachwedd 2022- Mawrth 2023
Cynnal ymchwil fewnol/allanol blynyddol i wirio cydymffurfiad y sefydliad â'r Safonau.	Manon Celyn / Menter Iaith Sir Ddinbych	Ebrill 2022